

Belg consumeert vaak aardappelen, maar verbruik staat onder druk

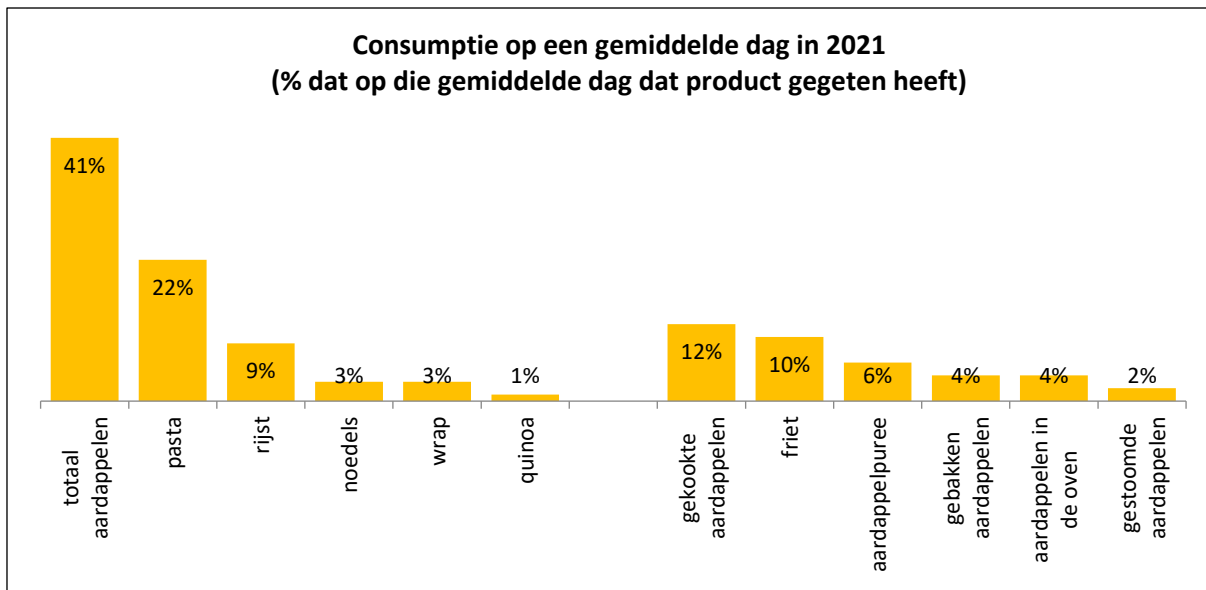
Aardappelen blijven in België de maaltijdbegeleider bij uitstek. Dagelijks eet gemiddeld maar liefst 41% van de Belgen aardappelen. In 2014 was dit wel nog 49%, dus het aardappelverbruik is op lange termijn dalend. Gekookte aardappelen blijven de belangrijkste aardappelbereiding voor frietjes en puree, maar bij gekookte aardappelen is de daling in het verbruik het sterkst. Door de coronacrisis zijn we in 2020 en 2021 die aardappelen nog vaker thuis gaan consumeren, waardoor het thuisverbruik van verse aardappelen steeg de laatste 2 jaar. Het stijgende thuisverbruik was het sterkst tijdens de eerste lockdown, waardoor we in 2021 wel een daling zien tegenover 2020, maar nog wel hoger uitkomen dan in 2019. We klokten in 2021 af op een thuisverbruik van verse aardappelen van 20,6 kg per capita. Bij die verse aardappelen voor thuisverbruik merken we een evolutie naar kleinere verpakkingsgewichten en wint hard discount (Aldi en Lidl) volumeaandeel. Verder getuigt het stijgende thuisverbruik van (verse) verwerkte aardappelen van een trend naar meer gemakoplossingen.

Dit alles blijkt uit de Consumptietracker van VLAM, een online onderzoek uitgevoerd door iVox waarbij doorheen het ganse jaar aan mensen gevraagd wordt wat ze de dag voordien geconsumeerd hebben, en uit gegevens die VLAM aankocht bij GfK België, die de aankopen van 6 000 Belgische gezinnen voor thuisverbruik opvolgt.

Op een gemiddelde dag eet 41% van Belgen aardappelen

Aardappelen blijven een belangrijke plaats innemen op het bord van de Belg: in 2021 at dagelijks gemiddeld 41% van de Belgen aardappelen (incl. friet). Ter vergelijking: voor pasta is dat 22%, voor rijst 9%, voor noedels/wokmie 3%, voor quinoa 1%, ... Deze dagpenetratie van aardappelen is op lange termijn wel dalend. We komen immers van 49% in 2014. Ook is er een groot leeftijdsverschil. Zo at op een gemiddelde dag in 2021 maar liefst 52% van de 55-64 jarigen aardappelen tegenover slechts 33% van de 18-34 jarigen. Bovendien is de daling in de consumptie sterker bij die jongeren. Verder worden aardappelen frequenter gegeten in Vlaanderen en door samenwonenden en minder door personen die wonen in een grote agglomeratie.

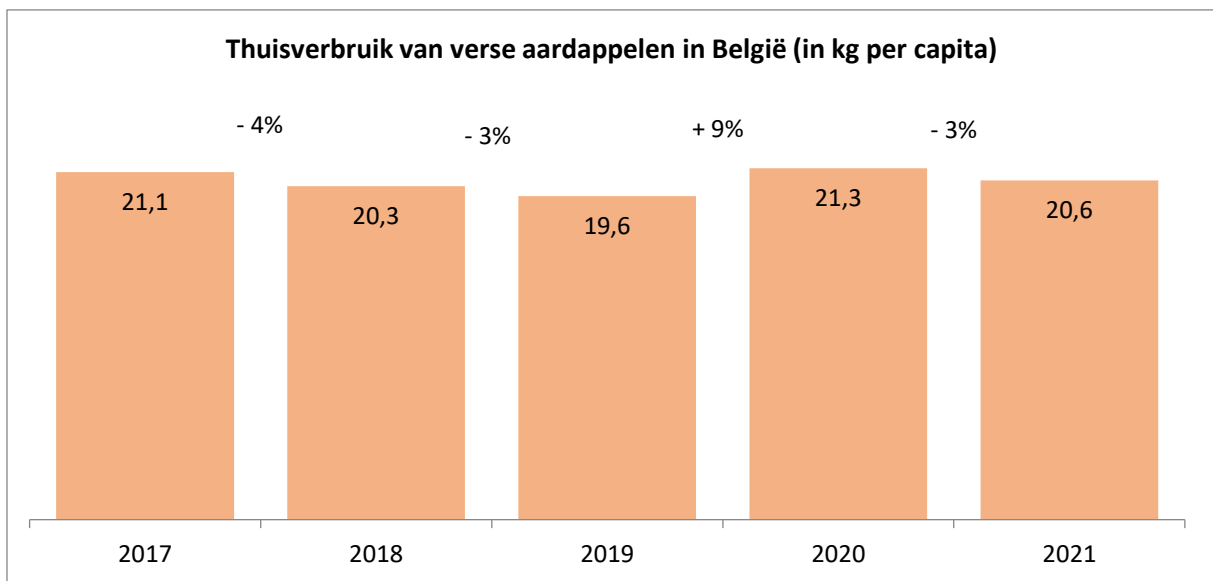
Gekookte aardappelen blijven de belangrijkste aardappelbereiding, maar de daling in de consumptie is hier het sterkst: van een dagpenetratie van 18% in 2014 tot 12% in 2021. Frietten zijn de 2de populairste aardappelbereiding: op een gemiddelde dag in 2021 at 1 op de 10 Belgen frietjes. Op een gemiddelde weekenddag liep dit nog op tot 15%. De consumptie van friet lag in 2020 en 2021 wel lager dan voor de coronacrisis. Voor een product dat in verhouding vaker buitenshuis gegeten wordt en dat sterk geassocieerd is met uitstapjes en evenementen, hadden de coronamaatregelen een grote impact die kennelijk niet volledig gecompenseerd werd door een toegenomen thuisverbruik. Andere aardappelbereidingen die regelmatig gegeten worden, zijn o.a. puree en gebakken aardappelen. Aardappelen in de oven zijn de sterkste groeier.

Bron: Consumptietracker VLAM 2021 (iVox)

Ook in 2021 zorgde Covid-19 nog voor een hoger thuisverbruik van verse aardappelen

Covid-19 en de bijhorende maatregelen hadden een enorme impact op waar we eten. Door de sluiting van horeca, het verplichte thuiswerk, ... was er een grote verschuiving van buitenshuis- naar thuisverbruik. Die impact was het sterkst merkbaar tijdens de eerste lockdown in maart-mei 2020, toen de maatregelen ook het strengst waren, maar ook in 2021 bleef die impact groot. Voor de meeste producten noteerden we dan ook een forse stijging in het thuisverbruik in 2020, gevolgd door een lichte terugval in 2021, maar waarbij we nog steeds hoger uitkomen dan in 2019. Ook voor verse aardappelen geldt deze evolutie. Na een daling in het thuisverbruik de voorgaande jaren, noteerden we in 2020 een stijging met 9%, gevolgd door een terugval met 3% in 2021. Hierdoor kwamen we in 2021 uit op een thuisverbruik van verse aardappelen van 20,6 kg per capita, wat nog wel steeds hoger is dan het niveau van 2019.

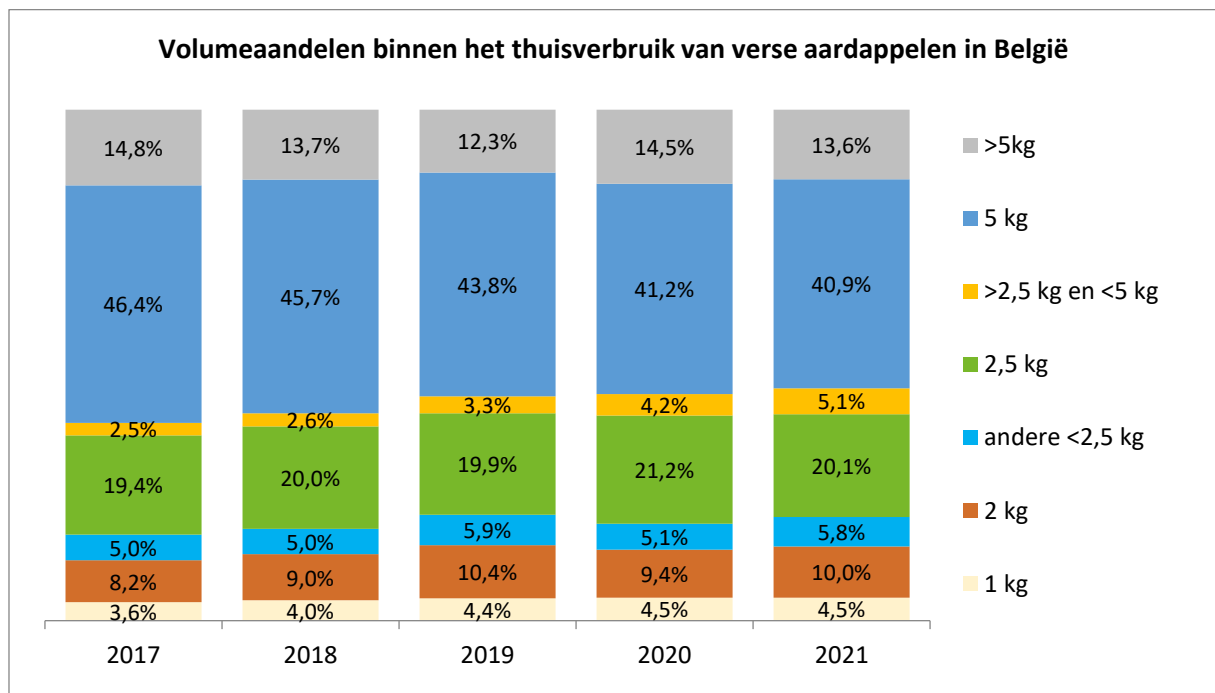

Bron: GfK België

Het thuisverbruik van verse aardappelen ligt hoger in Vlaanderen (22 kg per capita) dan in Wallonië (20 kg) en Brussel (16 kg). Verder zien we ook een hoger thuisverbruik bij ouderen: 30 kg per capita bij 65-plussers versus 24 kg bij 50-64 jarigen en 15 kg bij <50-jarigen.

Evolutie naar kleinere verpakkingen zet zich door in 2021

In 2021 kocht 93% van de Belgische gezinnen verse aardappelen en ze deden dit gemiddeld 15 keer dat jaar. Zowel het % kopende gezinnen als de aankoopfrequentie blijft al jaren nagenoeg stabiel. We zien daarentegen wel een daling in het aangekochte volume per winkelbezoek. De verpakkingen van 5 kg en meer verliezen terrein ten voordele van kleinere verpakkingen. Covid-19 heeft in 2020 wel even gezorgd voor een toename in de aankoop van grote verpakkingen, maar in 2021 zette de trend naar kleinere verpakkingen zich verder. In 2021 werden ook meer aardappelen los gekocht.

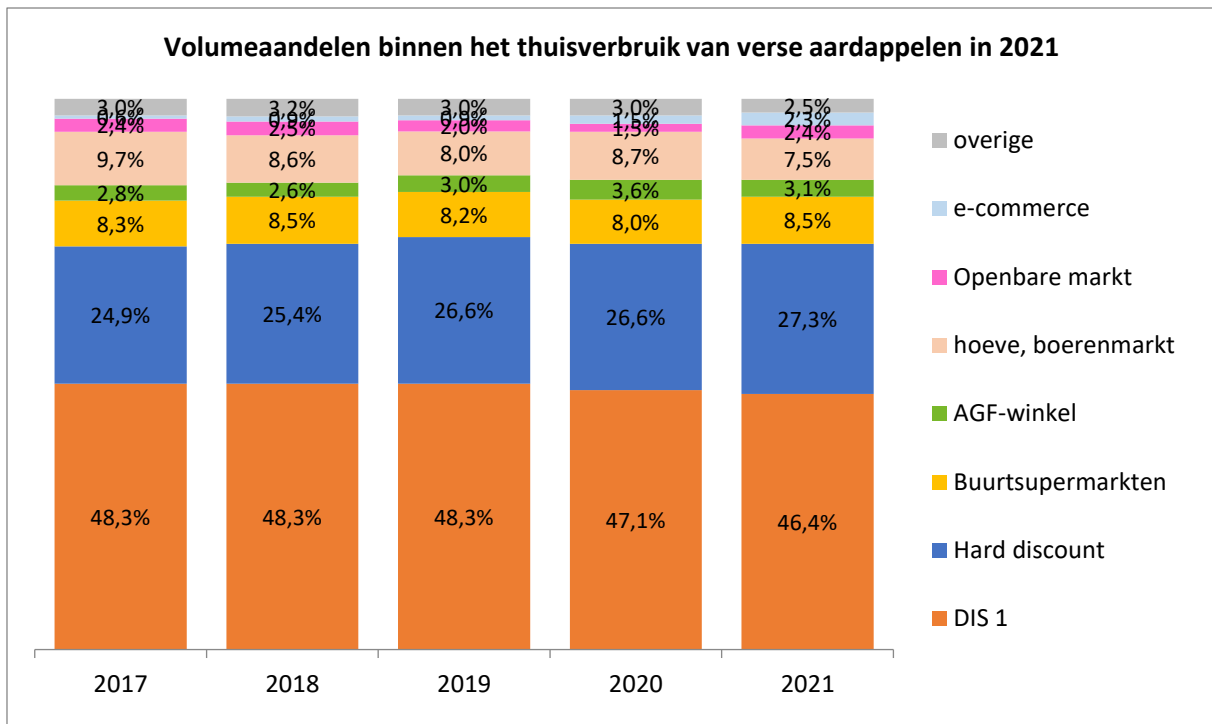

Bron: GfK België

Naast de evolutie naar kleinere verpakkingen, merken we ook een stijgend aandeel voor biologische aardappelen. In 2017 waren 3,9% van de aangekochte verse aardappelen biologisch en dit is gestegen tot 5,3% in 2021. Het merendeel van de verse aardappelen komt uit België: in 2021 waren 76% van de aangekochte aardappelen inlands.

Hard discount wint volumeaandeel

In 2021 werd 46% van de verse aardappelen aangekocht in grotere supermarkten, maar hun volumeaandeel daalt wel jaarlijks ten voordele van hard discount, dat in 2021 uitkwam op 27% volumeaandeel. Ook de buurtsupermarkten kenden een positief 2021. De groentewinkels en de rechtstreekse aankopen bij de boer kenden daarentegen een piek in 2020, maar hun groei was van korte duur. In 2021 verloren beide aankoopkanalen terug terrein. Verder is ook binnen verse aardappelen e-commerce een groeiend kanaal, maar met een volumeaandeel van 2% blijft het voorlopig wel beperkt.

Bron: GfK België

Trend naar convenience aardappelproducten

Het thuisverbruik van verse verwerkte aardappelen zit al een aantal jaren in de lift. Het gaat hier over producten zoals verse friet, verse kroketten, verse aardappelpuree, aardappelschijfjes, Het thuisverbruik van deze categorie steeg van 1,5 kg per capita in 2017 tot 2,1 kg per capita in 2021. Hard discount heeft een belangrijk aandeel in deze groei. Vooral bij alleenstaanden zijn deze producten populair. De verwerkte aardappelen in diepvries kenden een eerder stabiel thuisverbruik, met een verbruik van 4,8 kg per capita in 2017. Door de coronacrisis steeg dit tot 5,6 kg per capita in 2021. Bij de verwerkte aardappelen in diepvries zijn de gezinnen met kinderen de grootste verbruikers.

Waar we voor de meeste producten in 2021 een terugval in het thuisverbruik zagen na de sterke stijging in 2020, is dit bij verwerkte aardappelen niet het geval. Vooral de verse verwerkte aardappelen stegen in 2021 verder door (+5%).